

הרי שלא בא רבי אליעזר להקל במחצלת בטנה, אלא להחמיר בגדולה, שאף אם עשאה בסתם הרי היא פסולה.

אלא, אמר רב פפא, כך הוא ביאור מחלוקתם:

בקטנה — כולי עלמא לא פליגי דסתמא לשכיבה, ולפיכך אם לא ייחדה בפירוש לסיכוך הרי היא פסולה.

כי פליגי חכמים ורבי אליעזר, בגדולה.

תנא קמא סבר: סתם מחצלת גדולה לסיכוך היא עומדת, ואין צריך לעשותה במפורש לסיכוך. וסתירת דבריו מהרישא לסיפא יש לפרש כפי שפירשונו מתחילה: רישא במחצלת גדולה שסתמה כשרה, ולפיכך היא פסולה דוקא אם עשאה לשכיבה, וסיפא בקטנה הפסולה בסתם, ואינה כשרה אלא אם עשאה לסיכוך בפירוש.

ורבי אליעזר סבר: סתם גדולה נמי לשכיבה היא עומדת, ולפיכך "אחת קטנה ואחת גדולה" אינה כשרה עד שיעשנה לסיכוך בפירוש.

ומאי "אחת קטנה ואחת גדולה, עשאה

לשכיבה מקבלת טומאה ואין מסככין בה" דקאמר רבי אליעזר בסיפא, שמשמע, שרק אם עשאה לשכיבה אין מסככין בה, אבל בסתם אינה מקבלת טומאה?

הכי קאמר: אחת קטנה ואחת גדולה, סתם עשייתה נמי לשכיבה, ואין מסככין בה עד דעביד את המחצלת בפירוש לשם סיכוך. וזהו שסיים רבי אליעזר את דבריו ואמר: "לסיכוך, מסככין בה ואינה מקבלת טומאה", כלומר, שאם עשאה בפירוש לסיכוך מסככין בה.

תנו רבנן: מחצלת של שיפה ושל גמי [מיני עשבים רכים]: גדולה, מסככין בה, הואיל וסתמה עומדת לסיכוך.⁽³⁷²⁾ אבל קטנה, אין מסככין בה הואיל וסתמה עומדת לשכיבה. ואין חילוק בין אם היתה עשויה במעשה אריגה שחלקה היא ונוחה למשכב, ובין אם עשאה בקליעה שהיא עבה ואינה חלקה, כיון שהיא רכה ועשאה כמידת משכבו של אדם, מן הסתם עשאה לשכיבה.

אבל מחצלת של קנים ושל חילת [קני סוף], שהם קשים ואינם נוחים לשכיבה, יש חילוק כיצד עשויה אותה מחצלת קטנה: אם היתה גדולה [בשורוק תחת הדלי"ת], והיינו שהיתה עשויה בקליעה,⁽³⁷³⁾ אף שמחצלת

גלים וכלי אבנים.

וצריך עיון, שכן מחצלת גדולה כשרה לסיכוך לפי שאינה מיוחדת לשכיבה, ולא מחמת שאינה מקבלת טומאה דאורייתא, שאם לא כן, גם בקטנה מותר לסיכוך? וראה תוספת ביכורים סימן תרכט, שתלמיד טועה כתבו, ועיין תרומת הדשן סימן צ, ובילקוט מפרשים.

373. יש שפירשו: גדולה — לשון "גדילים",

372. ובטעם הכשרה של מחצלת גדולה, כתב המרדכי: פירש רבינו אליעזר בספר יראים: משום דמחצלת של שיפה ושל גמי אינם מקבלים טומאה אלא מדרבנן. והא דקאמרינן פרק קמא דבבא מציעא, "מפץ [מחצלת] שמטמא במת, מנין", ומבואר שטמאה דאורייתא, פירש רבינו תם שמדובר במפץ של עץ, אבל מפץ של שיפה ושל גמי, אפילו יחדו לישיבה אינו מטמא טומאת מדרס, ודינו ככלי